

FAMILIUL FAMILE

DIURIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

LITERATUR'A PROVENÇALA.

(Continuare)

Intre poeziile antice provençali, ce cuprindu contemplări, adhortatiuni și invetiature morali, escelédia fragmentulu de poema „Despre viéti'a lui Boethiu,” compusa in alesandrine cu lungi tirade de cadentia, uneori și numai cu asonantie. Dupa Raynouard datédia de pre la finele secului X, déca nu de mai înainte; e deci celu mai vechiu monumentu poeticu neolatinu. ¹⁾

De acestasi genu suntu: „Invetiaturele din filosofi'a vietiei” de Arnoldu de Marevil; „Sententie morali mieste” de Bertrandu Carbonel de Marsili'a, cumu și de Guiraut alu lui Olivier de Arles; „Despre scaderea patroniloru poeziei” de Raimondu Vidal din Bezaudun, éra dupa altii de renumitulu Petru Vidal; „Regule de viétia” date unui joculariu, „Contr'a coruptiunii lumei,” și vre-o trei epistole morali câtra regii Castiliei și Aragoniei de Natu de Mons; și „Contr'a abuseriloru lumei” de Folquet de Lunel.

Mai departe unu feliu de galantomu séu „Regule de comportare” pentru nobili de Arnoldu de Marsan, și asemeni dóue pentru domnisióre și pentru pagii nobili de Amanieu des Escas; in fine Guiraut de Riquier scrise unu tractatu „Despre abusu de a cuprinde pre poeti și pre jocaliori sub unulu și același nume,” memoratu in cele precedente, cumu și mai multe elogie și epistole

câtra diversi patroni și patronese. Éra din specia fabulei ne remase cev'a puçinu dela Petru Cardinal.

Pe urma diu poezile de cuprinsu basericescu, a càroru insemnate stà mai vètosu in inalt'a loru vechime, memoràmú „Misteriulu fetiòreloru intielepte și nebune,” dimpreuna cu alte dóue asemeni piese, probabilu cea mai vechia incercare dramatica într'o limba mai nóua, ce ni s'a pas-tratu: persónele vorbescu alternatu in limb'a provinciale și in cea latina, si totu asiá in „Serbarea mortiei santului Stefanu,” érași uuulu din cele mai vechie monumente literarie romanice. ¹⁾

Poeziile Valdensiloru suntu scrise într'unu dialectu secundariu alu limbei provençali, și au valóre atátu limbistica, deórace numitulu dialectu apare cá originale și neatinsu de altulu strainu, câtu și valóre istorica, fiinducà cestiunatele poesie ne infaçiosiédia mai curatu conceptele religiuarietate ale ereticiloru valdensi. Cea mai principale intre ele e „La nobla leyczon” din a. 1100, unu compendiu de istoria biblica, in viersuri alesandrine cu tirade lungi; mai incolo „La barca”, „Lo novel sermou” totu in alesandrine, „Lo novel confort” și „L'avangeli de li quatre semenez” in strofe de câte patru alesandrine de același rimu, „Lo paire eternal” in strofe de trei viersuri, și „Lo despreczi del mont” in strofe de câte dóue vier-

¹⁾ Fr Diez o. c. pag. 223.

¹⁾ Raynouard II, 134—143 și II, 146—151.

suri cadentiatórie. Terminăm această clasă de poezie cu o prelucrare în versuri a cărții santului Augustin „Despre patim'a lui Cristos.”

Nu numai înse în vorbirea legată, ci și în cea nelegată posedăm mai multe monumente ale vechiei literatură provençali. Atari sunt numeroase acte și diplome de totu soiulu, scrieri religiozuarie de ale Valdensiloru, versiuni de ale Testamentului nou, unu catechismu, tractatu despre virtuti după Bed'a Venerabilulu, o istoria a rebelului contr'a Albigensiloru, scurte biografie ale trubaduriloru, o scriere despre jurisprudentia, mai multe gramatice, o istoria naturale mitica: câte tóte din seclulu XIII au de mai înainte.

XV. *Reportulu literaturii provençali către vechi'a lirica francesă, germană și italiană.* — Precându în secele XII—XIII cantecele trubaduriloru resună în sudulu Franciei, cum și în nordostulu Spaniei și în nordulu Italiei, pre atunci poezi'a lirica începù a se cultivá și la alte ginti din Europ'a, mai totu în acelesi forme și sub acelesi rapórt, va-se-dica cá poezia de arte și poezia de curte. De sene se suleva dara întrebarea inriuririi loru reciproce.

Comparatiunea o facem firesce numai cu referintia la literatur'a și în specie la poezi'a provinciale, carea pare. cá mai vechia, a cuprinde locul celu mai însemnat; lasandu neatinsă poeziele de curte ale acelu ginti medievali, cari n'au venit în cev'a contactu cu cea provinciale, precumu e între altele stravechi'a și independențea poezia a Scaldiloru. Asemenea poezi'a Marei-Britanie, unde nu numai că în vestulu Angliei domniá pre acele tempuri limb'a cimrica, în carea se cultivá mai vertosu epic'a, cá și în frances'a, carea erá limb'a nobilimei anglese, era în Scoti'a limb'a anglesa seu noua-sacsona se indeletniciá de preferintia cu romantia poporale; dara și impregiurările erá preste totu puçinu favorítorie desvoltării unei poezie de arte. Liric'a de arte ispana și portugesa înca se tienu de unu tempu mai târdiu. Ne remanu deci se comparâmu cu poezi'a trubaduriloru în liniamente scurte și generali liric'a francesă, germană și italiană.

I. Artea poeziei începe în Franci'a cu genulu epicu. Cele mai vechie poeme se numescu seu romanuri și „fabliaux“ (= naratiuni versificate), seu „lai“, adeca cantecelu, poezióra pentru musica și cantu (dupa unii de la lat. lessus = plângere, tânguire, după alții de la normaniculu laikau = a se jocá, a jocá ceva). Romanurile natiunali mai vechie, din ciclulu mituriloru despre Carolu celu mare, au fostu destinate pentru cantu; cele-alalte dimpreuna cu naratiunile se declamá; era „laii“ erá poezie anume pentru cantare și acompaniare musicale, și aveá contienutu candu seriosu, candu glumetiu, candu liricu, candu epicu,

Auctorii romanuriloru se numiá maiestri seu invetiati (clercs); era naratori și fabulatori se diceá compositorii naratiuniloru mai scurtutii și mai superficiali, luate din romanuri ori din vieti'a mai de tóte dílele. Poetii acesti-a traia pe la cur-

tile principiloru și nobililoru, și aveá remuneratiuni de la dinsi. Clasa cantaretiloru și joculatoriloru portá și numirea de „jongleurs“ (joculatori), dara mai vertosu de „menestrels“ (ministeriali, de la ministerium — lat. mediev. = meseria, arte).

Esistá asiadara și în Franci'a de média-nópte o anumita poezia de curte, numai câtu mai inferóra, și carea nu se poteá mesurá și asemená cu cea provinciála.

Abia cu începutulu seclului XIII. apare și aici adeverat'a poezia lirica de arte, pre candu De la Borde numera la vreo 136 poeti lirici, în fruntea caror'a stáu Thibault, comite de Champagne, mai târdiu rege de Navarra (1201—1253), apoi castelanulu Raoul de Coucy și Gasse Brules.¹⁾

Cumu erá înse această poezia lirica vechia francesă? După forma cá și după cuprinsu ea ne aduce la totu pasulu aminte pre cea provinciála, carea în fiinti'a sa de arte ni se presenta déjà cu vreo sieptedeci de ani înainte de nascerea memoratului rege alu Navarrei. — Presupus'a impromutare și impartasire s'a și potutu fórte usioru intemplá, daca considerâmu multiplele atingeri între poporatiunile Franciei de medianópte cu ale celei australi. Afóra de acea Eleonor'a de Poitou și Acuitani'a maritandu-se antâiu după Ludovicu VII. alu Franciei, apoi după ducele Normandiei Enricu (1152), este laudata cá amatória a poeziei și patróna a poetiloru, la curtea carei a traitu și trubadurulu Bernardu de Ventadour. Totu asiá fratii santului Ludovicu, Alfonsu și Carolu, si-luara de soție pre principesele de Tulus'a și Provinci'a, Ioan'a și Beatricea. În fine espeditiunile cruciate înca au tienutu pre Francesi și Provinciali în comerçiu p'aci continuu; cá se tacemu, cá unii lirici vechi francesi memorédia espresu caletoriele loru prin Provincia. Tóte aceste și alte impregiurări n'au potutu se nu midilocésca, cá anticii poeti lirici francesi se imite pre mai vechii loru colegi provinciali și se impromute multe de tóte de la ei.

Prélanga tóte cele díse, liric'a vechia francesă cu respectu la cuprinsulu ei niciodata n'a ajunsu la înaltímea celei provinciali. Afisiderea a remasu inderetrulu prototipulu ei cu respectu la forma, cea ce în parte se pote pune și pre compotulu limbei francesă mai puçinu musical.

Vine înse întrebarea, ore n'au impromutatu și Provincialii de la Francesi? Răspunsu: pe terenulu liricei puçinu seu mai nemica; celu multu s'ar poté afirmá asiá cev'a despre une câtece sociali c. a. refrenu, aparute în tempuri mai târdie. Dara influinti'a poeziei epice francesă asupr'a celei provençali nu se poté negá, ci trebuie fóra dór' și poté se o concedemu.

(Va urmá.)

DR. GREGORIU SILASÍ.

¹⁾ *Diez* o. c. pag. 245—246.

Judetulu.

— Romanuistoricu. —

II.

Sol'a cea tainica.

In uliti'a manastirei, numita astadi strad'a vamei, este o casa cu numerulu 11. Acésta casa de vre-o doi ani încóca se numesce „Hotelu Europa.“

In anulu 1612 nu erá Hotelu ci erá proprietatea si resiediuti'a judetiului Weiss.

S'a schimbatu, nu mai este cum erá. Cu tóte cà astadi are dóue etagiuri, totusi pe cându n'aveá decátu unulu, adeca pe tempulu lui Weiss, erá mai aretatósa cá acumu.

Cum se póte?

Fiindu-cá atunci erá celu mai mare si celu mai frumosu edificiu privatu din totu orasiulu. Nici o casa, nici chiar' Hotelulu orasiului numitu „la Corón'a de auru,“ care se afla in ace'asi strada, nu erá asiá de mare cá ast'a, lasu cá giuru impregiuru nu se vedeáu decátu totu numai edificii care cu incaperi la faci'a paméntului, acoperite care cu pale, care cu siudila, pe cându casele lui Weiss aveáu unu coperisiu de tíghe séu olane.

Apoi curtea erá spatiósa, semená cu curtea unui castelu, cà-ci giuru impregiuru, inaiute, pe de laturi, si in fundu eráu cladiri, ér' in dosulu caseloru din fundu se inaltia unu turnu alu orasiului, in patru coltiuri, netincuitu, care faceá acumu parte din incaperile puse la dispositiunea judetiului, cà-ci siantiulu orasiului din dosulu caseloru impreuna cu disulu turnu se adusese in directa comunicatiune cu curtea lui Weiss.

Credu cá nu ve va displacé déca vomu privi mai aprópe acésta casa.

Curtea aveá pardoséla de pétra merunta, unu lucru fórté raru pe acele timpuri.

Pórt'a erá boltita sub case, încátu trebuiaí se treci prin unu gangu cá se ajungi in curte.

Spre drépt'a erá scar'a domnésca, numita asié in opostiune cu scar'a servitoriloru, cà-ci numai domnésca nu erá acésta scara, formata cá din vre-o dóuedieci si patru de trepte, de pétra tocita, care pornindu dintr'o tindulitia te duceá susu preste dóue precurmari. Scar'a erá lipsita de lumina, asiá încátu prin midiloculu ei de-abiá mai vedeái unde calci. Dar' nici dupa-ce ajungeái susu in tinda, care erá podita cu tíghe, nu aveái o lumina mai buna, cà-ci vechii architecti ai Brasiovului se pricepeáu totu atátu de puçinu cá si urmasii loru de astadi, la o buna distributiune a spatiului si a luminei.

Din tind'a cea intunecósa spre stâng'a o usia mica dar' grea de stejaru, cu balamale grosolane, cu o brósca vatavalósa, te conduceá in bucatarie, care nu numai cá este luminósa, dar' si mare cá o sala.

In acésta bucatarie podita totu cu tíghe este o vétra mare, mare, deschisa, pre care lemnele ardeá nedespicate si netaiate, in blani cum le aduceáu din padure. Lânga focu, trasu in o frigare

tiépana se invertesce unu intregu muschiu de bou, de-asupr'a unui strasnicu picatoru de paméntu cu smaltiu verde.

Lânga vétra erá o mésa lunga de lemnu de stejaru, asiá de curata încátu sticleá.

Dinaintea acestei mese steteá jupânés'a de casa a judetiului, cà-ci sot'fa s'a murise, si acum i conduceá cas'a o sora a repositatei. Lânga jupânés'a eráu dóue servitóre, si tóte trei se ocupáu cu pregatirea bucateloru de le curgeáu sudorile.

D'apoi nici nu erá lucru puçinu se omenésca pe doi soli ai dietei, dintre care unulu erá unu judetiu. Trebuia se arete jupânés'a, ce este in stare se faca o Brasiovénc'a sdravena. —

Se le lasamu inse in pace, cá nu care cumv'a zatignindu-le, se puna prea multa sare in supa ori se párjolésca friptur'a.

Intorcéndu-ne éراسi in tind'a cea intunecósa, vomu intrá in cas'a dinainte, care aveá destinațiune a fi ace'a ce suntu salónele in díu'a de astadi.

Cas'a cea dinainte, cum chiar' numele ne spune, erá spre strada, ér' lânga ea, spre curte se aflá o odaia mai mica, care erá ca unu feliu de visterie. Adica acolo se tiéneá lad'a de fieru cu bani si cu tóte sculele cele scumpe, cà-ci boltita fiindu, de unde i-i dícea boltitia, interiorulu ei erá mai feritu de ori-ce primejdia, cá focu, spargere si altele.

Cas'a dinainte séu salonulu judetiului Weiss ar' face deliciulu acelorú ómeni, cari urmarescu intru tóte modele dílei si cari prin urmare moru dupa unu arangiamentu de odaia in stílu de evulu mediu.

Cu puçini ani mai nainte, pe cându acésta moda nu erá asiá de respândita, precum este astadi, amu fi fostu datori a descrie cu amenuutululu tóte odaile judetiului, asiá inse ne vomu margini a face in liniamente generale o schitia numai despre ele.

Ne-amu poté lipsi si de ast'a, dar' cine scie, pâna cându va mai tiéne acésta moda si prin urmare bine va fi déca cetitorii nostrii din viitoriu 'si voru poté face o ideia, fia câtu de slaba, de locuinti'a judetiului Weiss.

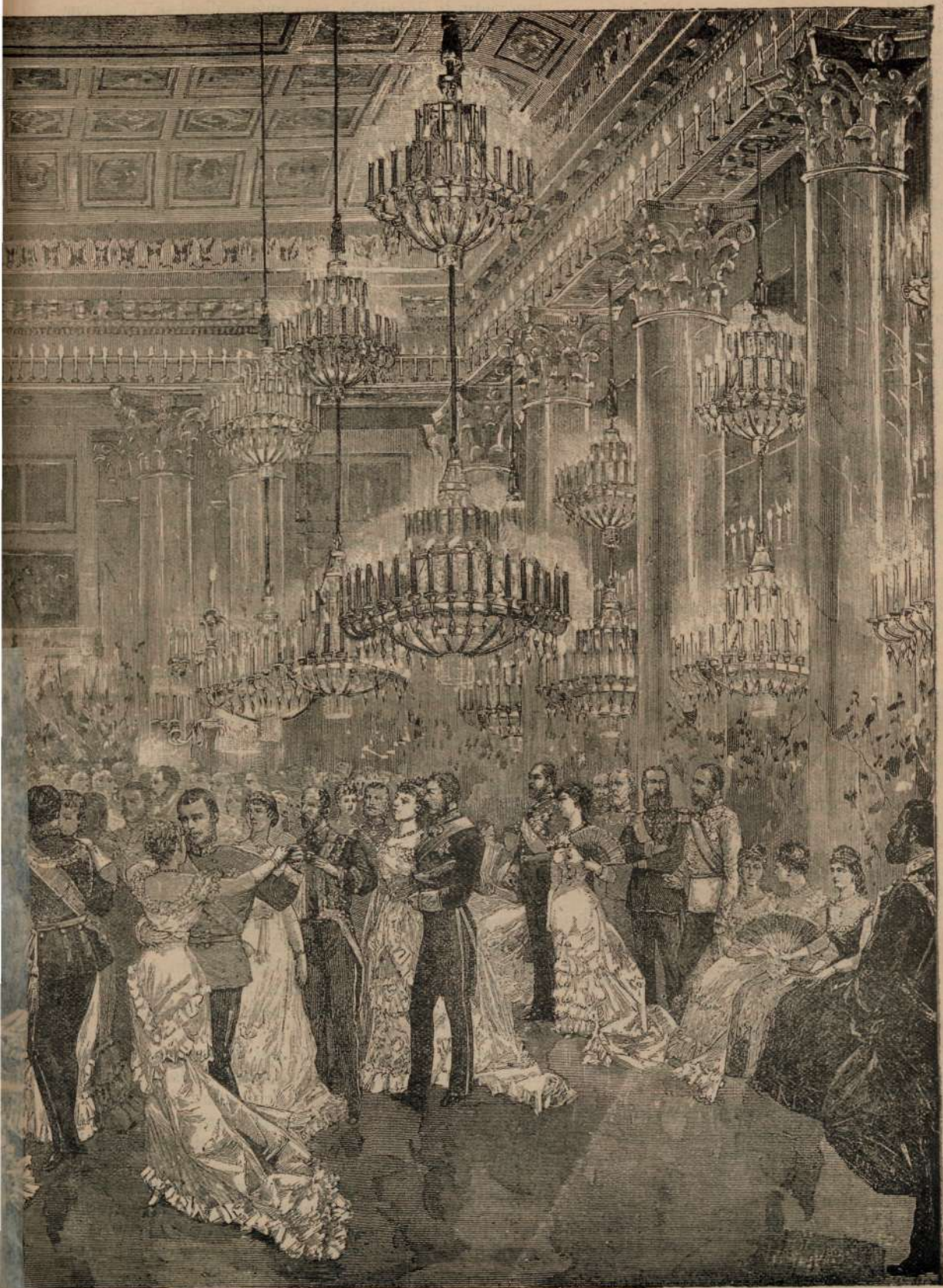
Se spunemu dar' mai ântâiu, cà ferestriile eráu mititele, cu prevadiuri grele de stejaru, cu geamuri formate din bucatiele de sticla colorata, prinse in plumbu si formându nisce icóne impes-tritiate, priu care lumin'a dílei strabateá colorata in odaia.

Tavanulu erá impodobitu cu stucu, adeca cu figuri formate din tincuéla. Paretii spoiti cu albu, giuru impregiuru ornati cu portrete in marime naturala, representáu parte precedesori parte antecedenti de-ai judetiului.

Scul'a cea mai frumósa din odaia erá cup-torulu claditu in coltiulu dreptu alu casei din cahale (olane smaltiuite); câtu despre mobiliaru se compuneá din o mésa mare de stejaru, care stateá in midiloculu casei, din vre-o dóuesprediece scaune, cu spate inalte, cu jeltiuri de piele, din unu scrinu cu multe sipeturi si cu feliu de feliu de figuri,

Balu la Curtea regala

a din Budapeŝta.

care nu eráu zugravite, ci facute totu de lemnu de diferite colori.

In boltitia eráu numai vre-o dóue scaune si unu patu, giuru impregiurulu tavanului nisce cuiere cu vasele de argintu ale judetiului.

Mai eráu inca odâi in cealalta parte dincolo de bucatarie, dar' de vreme-ce astea aveáu destinațiune secundara parte pentru gazdóia, parte pentru óspeti si servitorime, nu le vomu mai cercetá.

Dela mórtea soției s'ale, Michailu Weiss se folosiá numai de cas'a din nainte si de boltitia; dormindu de-atunci in acésta din urma.

In casele lui Weiss se afláu afara de pomenitul apartamentu privatu, si incaperi oficiale. Cancelari'a s'a erá in despartiemântulu din fundu alu caselor. Dedesuptulu cancelariiloru se afláu inchisorile, destulu de misteriose si destulu de ferite de ochii lunei, dar' partea cea mai ferita din totu cuprinsulu, erá turnulu celu din gradina, care nu erá cercetatu decâtu numai de Weiss, dar' de elu regulatu pe fie-care dí, câte odata, chiar' si de mai multe ori pe dí.

Lumea multu 'si batuse capulu cá se affe, óre ce face judetiulu acolo, dar' nu isbutise nimeni a descoperi mai multu, decâtu cá aveá grige, cá se se duca in turnu de ale mâncarei si apa de beutu. Pentru cine inse, ast'a n'o scia nimeni, cá-ci mâncarea si ulciorul cu apa se puneá josu intr'unu feliu de magazinu. Nimeni, afara de judetiu, nu se invrednicise inca a urcá treptele din turnu, care pareáu a conduce in o odaia locuita de cinev'a, cá-ci adese-ori in seri de érna resuflátorele turnului se vedeáu luminate, presentându-se atunci tocmai cá si nisce ferestri, cá-ci numai atunci cându eráu luminate aretáu asiá, ér' preste dí pareáu cá nisce gauri simple, zidurile fiindu gróse, încátu privirea nu poteá petrunde de umbr'a lorú pâna la geamuri. —

Dar' acumu avemu se ne întórcemu la Weiss, care sosiá cu óspetii sei, cu Davidu Weirauch si George Frank, venindu dela adunarea din beserica, la care amu asistatu si noi.

„Am nadejde, jupâne frate,“ díse Weirauch pe cându urcáu scar'a, „cá vomu duce unu respunsu placutu stapânului nostru.“

„Iubite frate,“ replicá Weiss cu unu zimbetu sarbedu, pe care nu-lu vediura cei-lalti, cá-ci dupa cum scimu erá intunerecu pe scara, „aibi grije se nu cadí, cá-ci nu cunosci treptele.“

„Am întielesu, jupâne frate,“ facú Weirauch, „si suntu máhnitu.“

„Oh Domnedieulu meu,“ esclamá Weiss, deschidiéndu usi'a spre cas'a dinainte si poftindu cu unu gestu amicabilu pe óspetii sei se între, „nu-mi restalmaci cuvintele mele, prin care n'am voitu se dícu altu nimicu, decâtu ce'a-ce trebuie se se întieléga prin ele. Am unu obicei, amiciloru mei, déca me iertati se ve dáu acestu dulce nume.“

„Me rogu, me rogu, este o mare cinste pentru noi,“ se grabi a díce Weirauch.

„Se nu-ti úiti vorb'a,“ 'si permise a observá George Frank, „díceái cá ai aveá unu obicei.“

„Da, asiá este,“ replicá Weiss „pe câta vreme me vedu in locuinti'a mea nu-mi place se vorbescu de treburi, deci ve rogu se le lasamu pâna dupa mésa, cându vomu trece in cancelaria, unde ve va acceptá Chrestels cá se ve aduca respunsulu obștescei adunari.“

In acestu momentu intrá jupânés'a Catrina, cumnat'a si gazdóia lui Weiss, rosfa cá raculu, cá-ci veniá dela vétrea, unde copsese „unu bom,“ adica o prajitura de aluatu dospitu, infasiuratu pe unu sulu de lemnu si preseratu cu multu zaharu, care se topesce pe aluatu, formându unu sloiu de zaharu pe elu.

„Poftiti la mésa,“ díse Weiss la vederea jupânesei Catrina, aretându spre mé's'a din midoluculu casei, care erá intinsa gat'a.

Jupânés'a Catrina scosese tóta argintari'a si o puse pe mé's'a, care gemeá sub diferitele vase de totu soiulu. Cinci rënduri de talere de argintu, puse un'a preste alt'a dinaintea fie-cărui óspe, le anuntiaú cá voru mâncá cinci felii de bucate; éta cum inlocuiaú intru câtu-v'a sasii de atunci, meniurile usitate la mese mari in dílele nóstre.

Cátu despre pahare, nu stateá decâtu numai câte unu pocalu de argintu dinaintea fie-cărui óspe, ce'a-ce erá unu luxu fórte rar, cá-ci atunci vinulu se beá din ulcióre de cositoru, care faceá ocolulu mesei din nána in mâna.

Judetiulu Weiss rostí mai ántáiu o mica rogatiune de mésa, apoi se pusera cu totii pe scaune si incepura a mâncá.

Nu ne vomu ocupá de amenuntele acestui ospetiu bogatu si luxuros, dar' tristu, de óre-ce óspetii lui Weiss nu poteáu fi veseli, presimțindu cá inzadaru le fuse caletori'a la Brasiovu, ér' stapânulu casei erá impovoratu de grigi, cá-ci poteá prevedé prea bine furtunile ce aveáu se isbuenésca asupr'a Brasiovilui in urm'a indaratniciei aretate faciá cu principele domnitoriu si nu poteá fi líniscitu despre reusit'a resistenției ce erá decisu a opune atacuriloru care negresitu cá aveáu se urmeze.

Ce'u mai posomoritu si mai tacutu dintre toti mesenii erá Davidu Weirauch, judetiulu Cohlului. Elu nici nu mâncá nici nu beá, ci urmariá cu o nerabdare vedita decursulu prândiului. Erá pe faciá, cá de-abiá acceptá se-i védia sférsítulu, pentru a aflá in fine respunsulu Brasioveniloru.

George Frank, soțiulu lui Weirauch, erá si elu tacutu, elu inse taceá si faceá, adeca nu se ferí de mâncari, mângaindu prin poft'a s'a de mâncare pe biat'a jupânés'a Catrina, care ar' fi desperatu, déca bucatele ei cele gustóse si mustóse ar' fi remasu neatinsé.

Si de óre-ce jupânulu senatoru Frank avú grigia, cá se-si clátésca adese-ori gur'a cu vinulu celu minunatu ce erá la mésa, dupa bucaturile cele bune, din ce mergeá uitá totu mai multu de necasu si deveniá mai vorbaretiu.

Intinse o conversatiune fórte animata cu jupânés'a Catrina, desvoltându o aprofundata cunoscentia in ale bucatariei si ale pivnítiei.

Jupânés'a erá incântata de laudele unui cunosculatoriu atât de perfectu, precum se aretá jupânulu Frank.

Ar' fi doritu se scie, déca nu erá cumv'a si elu veduvu, dupa-cum o lasase sôrtea se devie ea.

„Ce barbatu cu minte, ce o.nu dragalasiu, câtu de bine s'ar' potriví cu mine,“ 'si dícea biat'a femeia in sêne.

Jupânulu Frank infierbântându-se de vinu, pe la friptur'a cea mustósa, ciocni napraznicu in pocalulu seu.

Semnu că voia se tiêna o cuvântare.

Jupânés'a Catrina mijí ochii, erá emotionata de purederea senatorelui, precumu suntemu totu-de-a-un'a cându o persóna afecionata de noi se espune criticeii unui publicu, fia chiar' asiá de micu precumu erá acel'a, care aveá se asculte acumu la vorbele Sibianului.

Cei doi judeti redicara capetele la ciocnirea lui Frank, aruncara amêndoi nisce cautaturi superacióse asupr'a nesaratului, care se scolase in petióre si incepuse se bâlbaie:

„Circumspectule si intieptule jupânu, Domnule judetiul alu Brasiovlui. Amu venitu cu bunu gându la d.-t'a si cu placere vedemu că d.-t'a ne-ai primitu că pe nisce iubiti óspeti si ne-ai omenitu, dându-ne privilegiu se ne miram de bogati'a d.-t'ale si de bun'a intocmire a casei, a camerei si a pivnitiei d.-t'ale. 'Ti multiamimu din tóta inim'a de bunatatea d.-t'ale si avemu na-dejde, că vei face ce vei face, că-ci poternicu esti, si cu védia esti, si vorb'a d.-t'ale are trecere prin poporu, si vei induplecá pe Brasioveni, că se fia cu minte, se ne implinésca cererea, pentru-cá trapedulu nostru si ostenél'a nóstra se nu ne fia in paguba, ér' déca d.-t'a care cumv'a ai fi de alta parere, tatalu cerescu se te iá in sfântulu seu scutu.“

„Aminu,“ disè Weiss ciocnindu paharulu cu Frank si cu Weirauch.

Vrêndu nevrêndu trebuia si judetiulu Cohalmului se rostésca vre-o dóue cuvinte, si tocmai se prepará la acést'a cându intrá unu aprodu, vestindu, că dlu senatoru Ionu Chrestels ar' fi sositu in cancelaria.

„Lasiu pofití incóce,“ disè Weiss, „dar' sciu că domni óspeti ai mei ardu de nerabdare, că se afle cu unu minutu mai nainte hotarfrea Brasioveniloru si de vreme-ce, nu se póte tratá nici-de-cumu asemenea cestiune aici, spune-i jupânului senatoru că vomu veni indata ce se va redicá mész'a.“

Aprodulu esí.

Frank ar' fi voitu se-si faca tabietulu dar' pe Weirauch nu-lu mai rabdá la mésa.

„Ti multiamescu si eu jupâne frate,“ disè elu deci adresându-se către Weiss, apoi intorcându-se către jupânés'a Catrina, continuá: „ér' d.-t'a prea vèrtuósa dómna, nu te vei superá, déca inpotriv'a datinei, sculându-ne dela mésa, te vomu parasi indata. Datori'a către statu ne impune acést'a si ei trebue se ne supunemu spre binele obştescu, chiar' déca amu fi siliti a calcá alte datorii mai dulci pentru inim'a nóstra. Ne iertati dara.“

Dupa aceste cuvinte se scolá.

Cei-lalti, firesce, se scolara si ei.

„Déca vei binevoi a ne conduce in cancelari'a d.-t'ale,“ continuá Weirauch, „noi suntemu gat'a a te urmari.“

Senatorulu Frank erá asiá de induiosiatu de acést'a pornire grabita, încátu nu fù in stare a-sí luá adio dela jupânés'a decâtu prin o plecaciune câtu se póte de stângacie si muta.

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

DORULU COPILEI.

— Doina originala. —

Multu me 'ntréba 'n doru maicuti'a
„Că-ci nu-su verde că frundiuti'a?“
— Usioru-i maica la frundia,
Că pló'ia o umediesce
Si vântulu o recoresce
Nici unu doru n'o vescediesce!

Multu me 'ntréba sant'a luna:
„Unde-i voi'a mea cea buna? —
Că 'nfloriám cá mugurii,
Si saltám cá fluturii“...
Eu dícu către luna 'n jale:
— Că o-am datu pe superare,
Se nu 'nfloru cá mugurii,
Neci se saltu cá fluturii!

Tanguim'asiu si n'am cui,
Tanguim'asiu codrului,
Codrulu e 'nflorit si verde
De i-asiu spune, nu mi-ar' crede...
Plângem'asiu către isvóra
Dara ele-su curgátore
Nu le pasa că me dóre! —

Sufla vântulu dela-Ardealu
Si-mi aduce doru si-amaru, —
Suf a vântulu preste lunca
Dorulu badei me usuca, —
Sufla vântulu víjeesce
Dorulu badei me topesce!

Nu sciu bade ce m'oiu face,
Dorulu teu nu-mi mai dá pace, —
Díu'a, nóptea, n'am odihna,
Díu'a, nóptea nu s'alina, —
Ci-mi totu plânge-a naru cu jale
Pentru dragostele t'ale!

Arde-ai dorule cu focu,
Că n'am stare, nici am locu, —
Arde-ai dorule din lume,
Pentru tin' n'am díle bune, —
Arde-ai dorule cu para,
Pentru tine n'am ticnéla.

Vai baditia dragulu mieu,
Ce se facu de dorulu teu?
Că nici díu'a la cosele
Nu mi mai trece de dorere, —
Si nici nóptea pe perina
Nu-mi trece dela inima!

Du-te dorule 'n pustii
La mine se nu mai víi, —
Du-te doru cu vânturile
Că se-mi duci si gândurile, —
Du-te doru cu Dunarea
Se nu-mi plângi de-a pururea!

Vasiliu Budescu.

DIN MISERIILE SOCIALE.

— Novela. —

(Urmare.)

Numai dîsei nimic, decâtu cuprinsa de indignatiune o întrebâi pentru a dîu'a óra:

— Si pentru cine se se face acésta petrecere?

— Fét'a mea, reluâ dîns'a, a fostu o gresiéla... s'a luatv unelu dreptu altu... Vecin'a a fostu reu informatu... nu a fostu Emanuelu...

Mama!... Ce spui?... Emanuelu traesce si eu n'am sciutu!...

Mam'a plîngeá si ea!... Ingrat'a de mine!... Tocmai acum o facusemî se intieléga câtu de josu pusesemî iubirea ei!...

Dupa cîtev'a momente mam'a esî, si dupa-ce prim'a emotiune 'mi trecù, cum siedeám culcata si cu faci'a spre us'a ce se deschideá in dreptulu meu, o vediu deschidiéndu-se incetinelu si Emanuelu 'mi aparù. —

Erá de necunoscutu... atátu de multu dorerea 'lu schimbase si pe elu;... cum 'lu vediu intinsei braçiele-mi slabite spre elu...

— Emanuelu!...

— Sylvia!...

— Ce fericire!...

Emanuelu me cuprinse in braçiele s'ale, me atrase la peptulu lui; me acoperi de lacrimi si sarutari, 'mi dede numirile cele mai gingasie si 'mi aretà o tandretia de necreditu...

Plâseramu amendoi cá nisce copii...

— Ce feliu! tu... tu ace'a care 'mi spuneá ridiéndu cá m'ai uitatu, tu se suferi atát'a din caus'a mea, — 'mi dîcea elu tiéndu-mi capulu intre mánile s'ale si privind-me cu iubire...

— Da, cà-ci te-am iubit... si apoi... grozav'a remușcare...

— Oh! taci! taci! 'mi dîcea elu cu dulcétia inchidiéndu-mi gur'a cu sarutarile s'ale...

Mai târdu parintii nostri ai amenduror'a venira la noi. — Eu care erám cu totul sdrobita de insomnie si dorere, acum mai re'nviasemi puçinu, rosiati'a se ivise pe decoloratii mei obrazi. Toti se întreceáu a depune pe ei sarutarile lor.

Emanuelu reveni de atunci in fie care dî. Siedeá dile întregi la capatéiulu meu. Me distrá, cetindu-mi diferite càrti ce aduceá, 'mi istorisiá, cântá si impreuna faceámu planuri pe viitoriu.

Intr'o dî sîmtiéndu-me bine potui esî.

Mam'a me privá lacrimádu de fericire.

Se decise casatori'a pentru dîu'a cându voui fi pe deplinu restaurata, si pâna atunci se se facea pregatirile. —

Vér'a trecuse de multu, erám pe la sfîrsítulu lui Novembre. Gerulu începuse a se sîmti si dupa cîtev'a dile o ninsóre acoperi paméntulu, padurile si délulu.

Pretotindeni erá linisce si monotonie, numai pentru mine erá dile de serbatóre si veselie revenise. Totulu me încântá, 'mi pareá poesie si cum asiú fi potutu privi alt'feliu, cându amorulu

lui Emanuelu me smulsese dela marginea unui hidosu morméntu. — In dîu'a de s. Nicolae, dîu'a nascerei mele se sevêrsi cununi'a mea cu Emanuelu. Toti proprietarii dimpregiuru participara, toti cunoscutii ambeloru nóstre familii. Fu o nunta frumoása, sgomotósa, — o petrecere animata, care durá in cursu de cîtev'a dile. Emanuelu faceá totulu spre a me multumi. — Petrecuramu o luna in sênulu familiei mele si pe cea de a dîu'a la parintii lui Emanuelu. Si acilea ne acceptá bucurii deseversite. Mam'a lui se siliá a ne resfatiá in totu modulu. Tocmai acum aflái cá doctorulu, care me ingrigise, spusese parintiloru ca prevede unu reu mare pentru mine. Atunci mam'a mea, amintindu-si de vechile ei banueli, scrisese parintiloru lui Emanuelu, cá consênte a-mi accordá mân'a, numai déca D.-dieu ar' avé indurare de dîns'a, se face vre-o minune cu mine. Dupa unu respunsu din partele se decisese dîu'a venirei, in care tîmpu mam'a me prepará pentru emotiunile ce avusei din nou se incercu.

Mam'a me visitá fórte desu la bunii mei socrii, si desî pareá fericita de casatori'a ce contractasemi, totu-de-a-un'a inse la plecare, plecá sfasíata de plânsu si de dorere. 'Mi imaginám câtu trebue se o coste lips'a mea. Iubiám multu pe mam'a, dar' nóu'a mea viétia de placeri si de sgomotu me absorbise intr'atátu, încátu nu vedeám in tóta intinderea suferint'a ei.

Trebuiá cá preste cîtev'a dile se plecámu la un'a din mosfile noiloru mele rudenii, alu càroru moscenitoriu si ruda erá Emanuelu si pe care recunoscint'a si onórea 'lu obligá a ingrigi de interesele lor, care acumu eráu ale lui. Dînsulu gasi o mare disordine in afacerile mosiei, si f-i trebuí multu tîmpu de lucru. Dupa o luna merseram in orasielulu unde locuia betrâniei si unde trebuiá se ne întelnimu si noi.

La plecarea nóstra dela Vaisióre, mam'a care devenise fórte trista, desí ascundeá multu din dorerea s'a, cà-ci eu erám inca debila, aveám lipsa de linisce, cu tóte acestea, pe faci'a s'a se cetia o mare suferintia. Avusei mare remușcare, cà-ci la despartírea mea de dîns'a nu me acceptám se se întemple scene asiá de sfâșetórie... 'Mi luáse capulu intre mánile s'ale, 'mi sarutá faci'a si pèrulu, plîngeá cu atát'a focu, cá nimic din tóte obiectiunile si rogatiunile nóstre nu avura efectu; Emanuelu i dede parol'a, cá preste cîtev'a luni me va aduce pentru mai multu tîmpu lînga dîns'a, dar' si acést'a cá tóte consolatiunile nóstre nu fura privite decâtu cu neincredere si cá data numai dorerei s'ale, — ea isbucniá din nou in cele mai sfasíetóre expansiuni de amoru si de tandretie materna...

Ah! câtu am fostu de crudu pedepsita pentru egoismulu si nedreptatea mea. Nu am sciutu pretiuí atunci acea sfânta si nemarginita iubire, care compunea fericirea cea mai adeverata. Am privitu cu indiferentia si mi-am imaginatu cá nu potu existá doreri mai profunde decâtu desperatulu meu amoru, resplatitu mai târdu cu ace'asi ingratiu-

dine precum am nesocotitu eu amorulu maternu. Ea, serman'a mea mama, la plecarea 'mi umplu geamantanele de diferite lucruri, care numai mureloru le este datu a întielege cu fineti'a afectiunei si prevederei loru. — Cându trasur'a porni si eu sdrobota de căintia si de lacrimi, le adresai unu ultimul salut, ea cadu lesnata in brațele tatalui meu. — Suferii forte multu din cauz'a acestei separatiuni. Emanuelu era pierdutu... Atentiunile lui pentru mine 'mi indoiă pentru elu sentimentele de afectiune si de recunoscintia.

Betrânele nostre rudeni ne primira transportati de multumire. — Me sili si eu in totu chipulu a le face vietii mai suferita prin ingrijirile ce le prodigiam. — Cu toate acestea preste catva timp ei cadura bolnavi. In aceste circumstantie, intre mine si maica-mea se urma o corespondentia, in care in cateva pagini ne exprimamu in limbajulu intimu si nemesiesugitu, ardentia nostra afectiune. Acesta dura multu timp, si eu credeam, imprudenta ce eram, ca mam'a se consolase si ca emotiunile, turburarile pentru absentia mea nu le detora decatu neobiciuintei! Nebuna ce eram! Cugetam pana a insulta prin aceste indoeli acea ce intretienea sufletulu, vietii sa.

De-odata scrisorile incetara. Me ingrijiai, scrisi, dar' fara raspunsu... mai scrisi era si era, dar' nimicu! Acesta me nelinisea multu mai alesu, ca pe de-o parte afacerile, gravitatea maladei rudeloru nostre, rigorea timpului si departarea, toate acestea me faceau a sta pe loc si a nu pute se pleca la Vaisiore. Intr'o zi de asemenea inchiudini usi'a se deschise si vedui pe tata intrandu.

Era in dole si preste mesura tristu!...

Amu scosu unu tiepetu de desperare si mi-am acoperitu faci'a cu mainile.

— Unde este mam'a? strigam eu stapenita inca de realitatea presentimentului meu fatalu... Ah! maica! ceriulu m'a pedepsitu!...

Emanuelu si tata me sustienura si cautu sermanulu betranu a nu se areta acea ce era, de tema de-a nu-mi aduce noue suferintie, cari se-mi agraveze reulu din trecutu, ca-ci suferisemi multu de peptu.

Candu me mai liniscai, aflai dela densulu, ca primise scrisorile mele, si erau mirati cum raspunsurile lor nu-mi parvenise. — Mam'a inca dela plecarea mea caduse bolnava, si fiindu-ca suferia de o maladie incurabila, reulu sa agravatu din zi in zi pana candu se stinse cu desevsire. Dens'a nu se planseze tatei nici-odata de suferinta sa, noi inse tocmai acum intieleseramu gravitatea ei!...

Sacrificiulu ce ea facuse pentru mine era prea mare!...

Serman'a mama!...

Oh! tocmai acum m'am convinsu, ca o mama pote muri de dorere pentru copilulu seu! —

Tata mai siediu cateva septemani cu noi, in urma plecarii la Vaisiore, Nu multu dupa acestea betranele nostre rudeni, in scurtu intervalu, tre-

cura si ele la vietii vecinica, si eu langa scumpulu meu Emanuelu me gasiam acum prea nefericita.

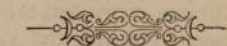
Dar' Eugenia, bun'a mea amica?... Oh! si despre dens'a nu m'am indoitu unu momentu, — ea care 'mi manifestase in diferite ocaziuni bun'a credintia si statornicia cea mai perfecta: — si ea sa casatoritu, catva timp mai in urma, si din neintrerupta nostra corespondentia cunoscu catu trebuie se fia ea de fericita in dulcea ei solitudine, la proprietatea parentiesca, incungiurata de parinti si unu sociu care o adora.

... Dar. eu?...

Deceptiunile ce aveam se intempinu a trebuitu se sdobesca tota fericirea visata si atinsa, si in a carei durata cine nu ar fi comptatu?...

(Va urma.)

Paulina C. Z. Rovinaru.

VISIUNILE.

In lumea acest'a se petrecu o multime de lucruri, despre care sciintia nu-si pote da sema si la care legile naturei ce exista si sunt pana acum cunoscute, nu se aplica de locu. Aceste sunt visiunile si asi numitele „lucruri supr'anaturale“ ori „necunoscute“, ca se ne exprimamu in limb'a poporului.

Acte istorice si esperientie din prezentu ne dovedescu, ca visiunile si lucrurile „supr'anaturale“ na pot fi numai productulu unei poteri de imaginatiune, ci trebuie ca exista poteri, care, ca toate celelalte poteri ale naturei, lucrza si ele intre conditiuni si impregiurari de totu hotarite. Aceste ar trebui se formeze obiectulu scrutariloru scientifique. Ca sciintia nu se ocupa cu ele, asta inca nu dovedesce neexistenta loru, ci mai multu imperfectiunea sciintiei de astadi. Ca-ci intocmai cum electricitatea si magnetismulu se pareau in vechime lucruri supr'anaturale, asi nu se paru noue astadi visiunile, si voru trebui pote se vina alte generatiuni, care se voru ocupa cu scrutarea scientifica a acelor'a si le voru recunosce dreptu lucruri pote forte naturale. Lumina trebuie se se faca, cum sa facutu in timpululu din urma si in privintia somnambulismului, a hypnotismului si a aparentieloru magnetismului animalicu.

Sciintia si pe acestu terenu nu pote decatu se urmeze calea cea aprobata in privintia toturoru lucruriloru ce-i erau necunoscute. Ea va trebui se examineze toate faptele ce se raporta la ele si apoi se-si faca conclusiunile si se stabileze legile. Ast'felu va trebui se adune toate aparitiunile de pe terenulu „supr'anaturaleloru“, celu puçinu intru catu acele suntu incatva dovedite, se le publice si se le predee dreptu materialu fie-carui'a, care voesce de-acu inainte se se ocupe cu scrutarea acelor'a. Si in timpululu din urma sa si aflu omeni, care aduna materialulu, si va veni unu timp, candu sciintia se va dimita a se ocupa in tota seriozitatea si cu acestu obiectu destulu de interesantu.

In următoarele vomu impartasi si noi câte'vea întemplari, despre care dupa isvorulu din care au esitu, avemu cavinte de-a admite, că nu suntu supte din vèrfulu degetului.

*

Regin'a Svediei, soçi'a regelui Carolu alu XI, erá mórta si jaceá pe patulu de parada. In antisiambra, care erá despartita de odai'a de parada prin o usia de sticla acoperita cu o perdea, tienea paza unu ofieru, care se intielege aveá se respinga pe ori-ce nechematu si in órele, candu intrarea generala nu erá permisa. Pe unu tempu, candu publiculu erá eschisu dela cercetarea cadavrului, se deschise usi'a antisiambrei ce ducea inafara si ofierulu vediu cum intrá o dama de curte, pe care o cunoscea elu personalu si care erá o prietina intima a reposatei regine, si fara de a se adresá catra elu ori de a-lu privi, merge oblu spre usi'a ce ducea catra odai'a de parada. Ofierulu a lasatu-o se tréca inainte. Dam'a remase multu in ce'alalta odaia, si ofierulu devenise lucrulu căm suspectu. Elu impinse deci la o parte perdéu'a de pe usia si privi prin geamuri. Spre spaim'a s'a vediu, că mórta regina se sculase de jumetate in sicriu si se pareá a fi intr'unu discursu viu cu dam'a ce intrase la ea. Puçinu dupa ace'a dam'a de curte esí de-acolo si parasí antisiambr'a pe ace'a-si cale, pe care venise, fara a bagá in séma pre ofieru. Ofierulu cutezà a se mai uitá odata in odai'a de parada si vediu pe regina érasí in sicriu liniscita si fara nici o schimbare. Impartasindu elu acésta intemplare, s'a constatat, că dam'a de curte nici nu erá in Stockholm, ci se aflá de multu intr'unu castelu dintr'o provincie indepartata. Vre-o câte'vea dile dupa ace'a a sositu apoi scirea, că ea inca a moritu si anume precisu la ace'a-si óra, candu a facutu visita cadavrului reginei.

Despre acésta intemplare se afla si astadi in archiv'a din Stockholm unu protocolu autenticatu in tóta regul'a.

*

Urmatoriulu casu s'a petrecutu intr'o provincie rusésca.

Intr'o domineca unu preotu slugise intr'o filiala indepartata. Catra amédi sosise acasa. Preotés'a erá dusa la o cumnata a ei intr'altu satu, ér' servitóri'a erá espedata, asia că preotulu se aflase singuru acasa. Obositu de lucrulu díleloru din urma, elu se intinse pre canapea spre a odichni puçinu, cându de-odata fù spariatu prin tragearea clopotielului dela usi'a ce erá incuiata. Se trezesce din somnu, grabesce afara si deschide, dar' nu erá nimeni. Superatu pentru acestu jocu alu vre-unui baiatu de pe strada, elu se culcase de nou. Clopotielulu sunà si a dóu'a si a trei'a óra. Preotulu sare de amendóue-ori de pe canapea si descuie usi'a in graba sperandu, că va prinde pe conturbatoriulu liniscei s'ale. Dar' totu inzadaru; cându inse, dupa a trei'a tragere se re'ntórce, vede cum intr'ace'a o bucata mare din plafonulu odaiei

a cadiutu tocmai pe canapea asia, că deca ar' fi jacutu si dormitu acolo, potea se fia omorítu.

Aci a trebuitu se fia cev'a la mijlocu, ce i-a produsu imaginatiunea unei trageri de clopotielu, pentru că se se indeparteze de loculu, unde poteá se-si afle mórtea.

*

Casulu urmatoriu e infioratoriu si atinge o cestiune ce in tempulu din urma s'a fostu pusu de repetíte ori la ordinea dilei, adeca cestiunea ingroparei de viu.

Unu locuitoriu alu Rusiei-de-nord, care petreceá in Rusi'a-de-sudu, primí scirea despre gréu'a inbolnavire a tatane-seu. Elu plecà numai decátu, dar' candu a trei'a ori a patr'a dí sosi in patri'a s'a, tatalu-seu erá deja inmormentatu de vre-o câte'vea óre. In nóptea urmátore elu visà, că tatalu-seu ar' stá inaintea patului seu si l'ar' rogá se-lu scóta din mormentu. Visulu a fostu fórte viu si impresiunea ce i-a facutu-o fórte penibila; dar' dupa cum se obicnuiesce in asemenea casuri, visatoriulu se incercà a resistá acelei impresiuni si o si devinse. In nóptea urmátore inse i s'a repetatu infricosiatulu visu. Acum un mai avù odichna si grabí la preotu, spre a cere dela acest'a desfacerea mormentului. Acest'a se aretà puçinu aplecatu a concede pentru unu visu o mesura atátu de estraordinaria si i si succese alu desmentá de la acestu planu. — Acum i aparù tatalu-seu din nou in a trei'a nópte si anume de astadata cu o faciã tóta sgariata cu unghiile de la degete si cu espresiunea celei mai teribile temeri de mórte si-lu congrurà se nu mai traganeze. Fíiulu alergà la cimiteriu, mormentulu se desfacù si pe nefericitulu 'lu aflase mortu, dar' cu tóte infricosiatele dovedi despre ace'a, — intocmai cum fiulu seu 'lu vediu in visu, — că elu a mai inviatu odata in sicriu.

Luptându-se nefericitulu tata cu mórtea, cugetele lui eráu la fiulu seu, si se póte, că pe óre-care cale pâna acum necunoscuta, acele au venit in legatura cu sufletulu celui din urma si a facutu asupr'a acestui'a o impresiune, ce s'a manifestatu in cele trei visuri.

Tu ai remasu curata . . .

Din valurile marei fetióra-ai resaritu,
Cu braçiele de marmuru, cu perulu auritu,
Cu ochi vineni cá ceriulu — cá marea de adénci,
Cu sènu albu cá spum'a de vèntu lovitu 'n stânci . . .

Din valurile mării cu tine de odata
Esitám la lumina; . . . Dar' marea turburata
Cu valurile negre, eternu ne-a departatu;
„Tu ai remasu curata“ . . . ér' eu m'am cufundatu! . . .

Georgiu Simu.

Strad'a Carmen Sylv'a.

— ROMANU. —

(Urmare.)

XXX.

Intreogatoriulu.

„Ce dci Domnule Riber,“ se adresà Armicu catra grefieriulu seu, cã-cì in casuri grele i placeã sè se consulte cu altii, chiar' si cu subalteronii sei, precum o faceã si acumu.

„Eu suntu de parere cã Jonu servitoriulu este asasinulu,“ respunse Riber cu unu aeru de mare importantia.

„Pè ce-ti basezi acèsta parere?“

„Mai antãiu elu este uniculu omu despre care se scie, cã a amenintiatu pe celu asasinatu, de care a fostu palmitu odiniõra.“

„Ast'a-i unu motivu, dá, inse nu pré seriosu, cã-cì prebìne scii cã omulu, mai cu sèma candu stã pe unu nivelu de cultura asia de puçinu redicatu pe care se afla si acestu servitoriu, — omulu dciu cându 'si perde cumpetulu, un'a, dóue amenintia cu omoru.“

„Apoi istori'a cu batist'a. Spusele lui suntu fórte suspecte. Elu admite cã a voitu s'ò fure sèu s'ò stèrga, cum se esprima dènsulu, dar' dciu cã ar' fi amènatu esecutarea acestei intentiuni. Pretextulu ce ne dà pentru amènare este atãtu de copilarescu încãtu constituie cu o dovada mai multu pentru vin'a s'a!“

„Care pretextu?“

„Cã s'a feritu de mirosulu batistei.“

„Eu nu-lu gasescu atãtu de copilarescu si m'a adusu chiar' la o ideia cum, se dovedescu pe adevèratulu asasinu.“

Acum judele cerù dosarulu acestei afaceri si ceti tóte depositionsile anteriõre, apoi cu unu tonu gravu dciu cãtra grefieru: „Trimite la Avram Laib se mi-lu aduca la momentu. Totu-odata se se faca o perchisitiune severa la domiciliulu seu, dar' mai cu sèma se mi se aduca bastonulu ovreiului si hainele cu care a fostu imbracatu eri, dèca de atunci si-a schimbatu cumv'a costumulu.“

Grefieriulu clatinã capulu uimitu, dar' nu dciu nimicu, ci scrise ordonantiele necesare pe care le dete jùdelui spre subscriere, apoi le espedã.

Cã peste vr'ò jumetate de óra ovreiulu Laib fù introdusu de unu pavalabu in cabinetulu jùdelui de instructiune.

Ovreiulu se aflã in mare agitatiune sufletèsca, erã palidu si tremurã. Cu tóte astea se opintea a jucã pe omulu superatu si intrandu dciu:

„Ce va se dciu ast'a domnule jude. Am fostu luat de la trèba si silitu se comparu dinaintea d.-t'ale, cá si candu asiu fi unu criminalu.“

„Prevenitulu se vorbèsca numai candu va fi intrebatu,“ respunse judele cu tonu secu.

„Eu, prevenitu!“ esclamã ovreiulu paindu-se si mai tare de cum erã.

„Tacere!“ ordonã judele, apoi resfoindu mereu prin dosaru dciu:

„Se-mi respondi la intrebarile ce-ti voiu adresã, scurtu si lamuritu!“

„Intrèba domnule jude suntu gat'a a-ti respunde.“

„Unde-ti este bastonu'u?“

„Bastonulu . . . mi s'a frãntu!“ ingânã Laib.

„Frãntu intregu, unde este?“

„Mai sciu si eu, l'am aruncatu! Cine scie unde va fi ajunsu, — cine-lu va fi luat!“

„Cunosci acèsta batist'a?“

Judele i aretã batist'a cu care se gasise infundata gur'a asasinatului Pucle.

Laib nu respunse indata. Dupa o sfortiare vedita rostì unu „nu“ sfitu.

„Ti-ai schimbatu imbracamintea de eri pâna astadi?“

„Nu!“ replicã prevenitulu cu óre-care multimire.

„Dar' de eri demanètia si pâna asèra?“

„Nu intielegu!“ facù ovreiulu tresarindu din nou.

„Te intrebu, dèca ai schimbatu hainele in decursulu dlei de eri?“

„Nu!“ dciu érasì ovreiulu, de asta-data inse cu unu tonu puçinu cãm traganitu.

„Arèta-ti batist'a!“

Ovreiulu scóse din buzunaru o batista si o dete jùdelui.

„De ce tremuri asia?“ intreba magistratulu apropiindu-si batist'a ovreiului de nasu.

„Cum se nu tremuru me rogu,“ facù ovreiulu,

„gluma este óre se fi tu, omu cu stare si cu védia, negustoru cinstitu si reputatu, se-ti dciu tam ne sam prevenitu, banuitu cum am dciu . . . . .“

„. . . . . Adeca se nu tremuru? Ba me miru cum de mai potu stã pe pitióre, cum de nu m'a lovitu damblau'a. Neci nu sciu ce mai vorbescu, atãtu suntu de tarbacitu. Domnulu jude me intrèba cându un'a, cându alt'a, par' cã anume ar' voi se me incurce.“

„Apropia-te!“ 'lu intrerupse judele. Laib facù unu pasiu spre Armicu.

„Vinã aici lipitu de mine,“ i ordonã acest'a; ér' dupa-ce prevenitulu venise lãnga elu, judele se aplecã s'i-i mirosì hainele, 'lu puse se întórca tóte buzunarele si le mirosì si pe acestea.

„Èn vedi, domnule grefieru gasesci d.-t'a vre-unu mirosu!“

Grefieriulu esecutã cu ovreiulu ace'asi manevrà ce esecutase judele, ér' dupa-ce supuse tóta imbracamintea prevenitului unei severe cercetari din partea nãriloru s'ale dciu.

„Nici unu mirosu specialu.“

Laib si-ar' fi facutu cruce, dèca ar' fi fostu crestinu, atãtu erã de uimitu.

„La ce óra ai parasitu eri banc'a?“ continuã judele.

„La siése óre?“ respunse Laib.

„De la siese óre si pâna la optu óre, cându au venitu la d.-ta domnii Lusticu si Smalti cá se mergeti la asasinatulu Pucle unde ai fostu?“

„A-casa!“

„Totu timpulu?“

„Da!“

Judele incepù se studieze actele din dosaru.

Laib, vediëndu cá o séma de vreme nu i-se mai adreséza nici o întrebare, díse cam sfiitu:

„Am puçina tréba! nu me potu duce?“

„Asceptu rezultatulu perchisitiunei ce am ordonatu a se face la domiciliulu d.-tale, trebuie se stai pâna atunci.“

„Main Gott, main Gott!“ oftà ovreiulu, „Domnedieulu meu, se vede cá domnulu jude nu-mi voi scé de bine.“

„Cum nu voiescu de bine nici unui omu criminalu.“

Laib tresari, dar' crediù de cuviintia a nu suferi in tacere acésta directa incriminare:

„Domnalu jude se nu pronuntie sentintie cari nu sunt basate pe nimicu.“

„Ai dreptate, domnule Laib, am fostu cam pripitu,“ díse magistratulu, „cu atátu mai multu suntu datoru a te dovedi, cá se nu remânu de rusine“

Unu parcalabu intrà incarcatu cu unu paltonu de érna si cu unu bastonu, pe care le depuse pe biroulu grefierului.

„Am adusu domnule jude bastonulu domnului Laib. L'am gasitu aruncatu in coltiulu celu mai intunecatu alu podului caseloru. Ér acestu paltonu erá atêrnatu lângá celelalte vestminte ale domnului Laib?“

„Ce-i cu paltonulu?“

„Servitoriulu domnului Laib la somatiunea nóstra ne-a spusú cá stapênu-seu a fostu imbracatu eri tóta diu'a cu acestu paltonu; cá sér'a pe la optu fara unu sfertu ar' fi venitu a-casa ér' cându a esítu din nou erá fara bastonu si imbracatu cu paltonulu pe care 'lu pórtá si acum!“

„Mai ai cev'a de spusú?“

„Nu!“

„Potu dara plecá!“

„E, bine prevenitul,“ se întórse acumu judele catra Laib, care la vederea obiecteloru ce aduse parcalabulu, pierduse érași increderea ce aretase in momentul din urma, „ei bine explica-mi puçinu contradícerile ce se constata in depunerea d.-tale si in rezultatele perchisitiunei. Mai antáiu spuneái cá bastonulu ar' fi frântu si cându cólea i lipsesce numai manerulu.“

„Totu frântu se numesce, domnule judecatoriu.“

„Fia; dar' ai dísu cá eri nu ti-ai schimbatu imbracaminteá, si éta cá se dovedesce contrariulu, cáci a séra ai luatú altu paltonu.“

„Eu am intielesu cá me întreba-si, déca am schimbatu tóta imbracaminteá; unu paltonu se imbraca, se lapeda fara cá se iai séma la ce'a ce faci!“

Judele miroisise buzunarele paltonului adusu de parcalabu. Lucirea stranie din ochii lui anunciá o descoperire insemnata.

„Mirósa si d.-t'a,“ díse catra grefieru.

„Da, se sênte.“

„E de prisosu a spune ce se sênte,“ 'lu oprí magistratulu, apoi continuá catra prevenitu:

„Am constatatu unu mirosu caracteristicu, in unulu din buzunarele paltonului, pe care l'ai lapedatu a séra pentru a imbraca pe celu care 'lu porti acum. Unu mirosu ce adineóri in zadarú l'am cautatu. Esplica-ne acésta impregiurare.“

„Cum se ve esplicu déca nici nu sciu de care mirosu vorbiti,“ facú ovreiulu luatú de sudorile grózei. Dându acestu respunsu inspirase prin nâri cu luare amente aerulu si totu odata avansase cátu putuse gátulu spre buzunarele paltonului.

Judele observase acést'a stratagemá a prevenitului si i dase paltonulu in mâni.

„Mirósa si apoi raspunde!“

„Vorbiti de parfumulu de patchouli?“

„Da, cum se face, cá unu buzunariu alu paltonului ce ai portatu eri, este imbuibatú de acestu parfumú, pe cându astadi nu se gasesce nici o urma a acestui mirosu in hainele d.-tale.“

Ovreiulu 'si petrecú mân'a preste frunte si remase pe gânduri, tocmai cá-si cându s'ar' opinti a-si esplicá sie-si acést'a enigma.

„Ei bine, taci? 'lu întrebá judele.“

„Tare te rogu domnule jude, aibi puçina rabdare cu mine... de-abia mai sciu ce m'ai întrebatu atátu suntú de confusonatú; am o dorere de capu încátu credú cá nebunescu!“

„Spune mai bine cá nu esti in stare a ne face o istoria despre acést'a impregiurare.“

„Ha, acum 'mi aducu aminte,“ esclamá Laib cá si inspiratu, „asia trebuie se fie. Acestu mirosu de patchouli nu-mi póte veni decátu dela batist'a ce, din nebagare de séma eri la banca am pusú-o, in buzunariu...“

„Asia... ai notatu domnule grefieru cá prevenitulú recunósce a fi avutu in buzunariu o batista a prevenitului Mistrelu...“

„Notatu“, replicá grefieriulu pe scurtu.

„Dar' mai notéza“, reluá Laib, „cá observându gresiéla am scosu batist'a si am lasatu-o totu la banca.“

„Unde anume?“

„In cabinetulu directorialu pe biroulu directorului, totu de unde o luasemi din gresiéla.“

„A vediutu cinev'a cându ai luatú si cându ai pusú inapoi batist'a?“

„Nu, nimeni!“

„Servitoriulu Ionu scie cá ai luatú-o, dar' nu scie cá ai fi pusú-o éra-si pe birou, dupa cum pretindí d.-t'a!“

Acestu amenuntu consterná pe prevenitu asia de multu, încátu pentru unu momentu 'lu lipsí de facultatea graiului.

Apoi díse:

„Deca Jonu scie că luasem batist'a trebuie se scie si ace'a că am pus-o inapoi. Va fi luat-o elu!”

„Se va confruntă prevenitul Laib cu prevenitul Jonu!” dictă judele grefierului, apoi adause, „chiamă pe temnitieru se depuia pe Laib in arestu preventivu.”

„Eu arestatu că unu facatoriu de rele,” esclamá Laib, a... „protestezu... este unu actu arbitriariu, nelegalu...”

„Hai, dacetî-lu!” dise judele catra soldatii de justitia, care venise că se iá pe Laib.

Cu tóte strigatile s'ale cându desperate, cându amenintatóre fù scosu si depusu in un'a din chiliele inchisórei.

„Dar' acum, domnule Riber, ce mai dîci.” intrebă judele Armica pe grefierulu seu, dupa ce remasera érași singuri.

„Totu asupr'a lui Jonu s'a concentratu banuiél'a mea. Dintru antâiu credeám că ovreielu este gat'a doveditu, dar' acum n'asi mai îndrâzni se-lu credu vinovatu. Un'a inse este siguru!”

„Ce este siguru?”

„Că Traianu Mistrelu n'a comisú omorulu. Eu in loculu d.-tale l'asiu liberá din arestulu preventivu.”

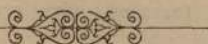
„Da, asiú espediá indata acestu ordinu, decá n'ar' n' politiele cu subscierile cele false.”

„Pe cându determinezi confruntarea decisa a lui Laib cu Ionu?”

„Pe luni, căci pâna sâmbata am se instruezu alte cause, ér' sâmbata voiú mai studiá inca odata dosarulú acestei afaceri si voiú supune paltonulu unei cercetari amenuntite, căci nu de géb'a l'a lapedatu prevenitulú.

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

O serbare la finti'a suprema.

Intru-o di la palatulu seu de azuru sub bolt'a instelata *Finti'a suprema* dase o mare serbare totoruru vértutilorú; inse numai vértutile de seculu femeescu érau invitate, cele de seculu barbatescu, fórte puține la numeru nu érau admise.

Se întielege că tóte venisera la adunare, cele mari cá si cele mici.

Vértutile cele mici érau mai dragalásie, mai placute si mai amabile decâtu cele mari c'unu aeru mai severu; dar' tóte érau fórte multiumite, fórte bine dispuse si petreceáu intre dênsele cu-o mare afabilitate si in chipulu celu mai placutu precum se cuvine unorú persóne erudite si atátu de strénsu legate între ele.

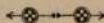
Dar' in acést'a adunare alésa, presiedint'a séu Lady Patroness a ceriuluiu bagá de séma că dóue domnióire pareáu a nu se cunósce de locu, atátu de straine se uitáu un'a la alt'a.

Presiedint'a se apropiá dar' de un'a din ele, o luá de mână si o duse in façıa celeialalte: „Binefacerea,” dise presentându-o. Apói presentându pe cealalta adaogá: „Recunosciint'a.”

Ambele vértuti fura căm zapacite si fórte surprinse, căci dela creatiunea lumii — este căm multu tēmpu de-atunci — ele nu se întélnisera nici odata pâna acum.

Se speramu că dupa-ce au facutu acum cunosciintia, se voru întélni mai desu in viitoriu.

Ivan Turgeneff.

CALETORIA INPREGIURULU PAMENTULUI in opta-dieci de díle.

De A. d'Ennery si Jules Verne.

PARTEA IV.

Tabloulu 11.

Scen'a 3.

Passepartout, Margaret'a.

Passep. (singuru cu cea mai mare bucuria): Le am, le am, le potu stringe la inima, le potu sarutá scumpele si dragile mele bancnote! Oh, acum ve voiú pazi mai bine, că mai 'nainte. (Vira bancnotele in pung'a de bani.) Asia, — acolo inlauntru in singur'a vóstra ascundietóre, din care nici unu dracu, nici unu ast'felu de misielu se nu ve mai rapésca.

Margaret'a (intrându): Passepartout!

Passep.: Hm? — Cine este?... Ce vedu?... Da! — E óre cu potintia? — Margaret'a!

Marg.: Eu in marime naturala, miculu meu Passepartout! Te-am cautatu in New-York cá pe unu acu, in fine am vediatu pe Mr. Fogg in portu, — aflaiú că ve veti imbarcá pe vaporul „Henriette” spre Europ'a si m'am anuntiatu la cele dóue dame, care ve insotiescu, cá cameriera!

Passep.: Cu ce scopu, nenorocito?

Marg.: Prósta intrebare! — Cá se te urmarescu pre tine, — cá se me mărítu dupa tine!

Passep. (veselu): Ha, ha! — Ómenii dîcu, cá nici odata unu norocu nu vine singuru! (Si stringe pung'a la inima.)

Marg.: Ce? Ai avutu déjà adi unu norocu? Cu atátu mai bine, — eu sum alu doilea.

Passep.: 'Ti multiamescu!

Marg.: Ah, Passepartout, decá ai sci ce tortura e a fi despartitu de obiectulu pe care 'lu iubesci!

Passep. (privindu-si pung'a): Oh! sciú fórte bine, Margaretó! — Am simtítu-o amaru acést'a!

Marg. (că sí cum ar' vré se plânga): Cu tine 'mi disparuse totu noroculu meu!

Passep. (apróba dându din capu): Totu noroculu 'mi disparuse cu voi, scumpe si iubite bancnote!

Marg.: Me sêntiám asia de parasita, asia de singura...

Marg.: Voiám se-ti dîcu inca unu ultimú „Remasu bunu!” — Am alergatu dupa tine, dar' cându am ajunsu la cas'a lui Mr. Fogg, am aflat'o déjà inchisa.

Passep. (oftându): Nu, nu complectu inchisa, căci o feréstra trebuie că a remasu deschisa!

Marg.: Fórte adevératu, o feréstra in cãtulu antâiu.

Passep.: Cu perdele de muselinu!

Marg.: Odai'a erá luminata...

Passep.: Dorere, — infricosiata flacara de gazu!

Marg.: A trebuitu se me informezu, că óre n' foastu acést'a o uitare!...

Passep.: O! neiertata uitare!...

Marg.: .... Am pusu asiadara de mi s'a adusu o scara....

Passep. (cu incordare): Cum? Ce ai pusu se-ti aduca?

Marg.: O scara.

Passep.: Pentru-ce? Spre ce scopu? Vorbesce?

Marg.: Hei bine, cá se me suiu susu!

Passep.: Cá se te — ha — tu esti — tu ai fostu — pentru numele lui Domnedieu — sfêrsiesce — (scutura pe Margaret'a): — sfêrsiesce!

Marg.: Da, da... am intratu in odaia!

Passep. (cá nebunu de búcurie): Ha, ha, ha! ai intratu — ai intratu — in odaia — si apoi — apoi ai — (face o mişcare cu degetulu cá si cum ar' suci siurupulu dela tievea cu gazu): — Hm!

Marg. (face semnu din capu): Da!

Passep. (sufila cu busele, cá si cum ar' voi se stinga o lumina): Pfff!?

Marg. (repeta mişcarea aprobându si sufla si ea): Pfff.

Passep.: Ha! — Gazulu meu — flacar'a mea de gazu — si saculu meu de bani! Prea multu — prea multu norocu de-odata! Sublima féta! Mi-a sucitu siurupulu dela tievea de gazu! (O imbraçoséza) Te adoru cá pe-o dieitia!

Marg.: Asia dara me ve vei luá de sojie?

Passep.: Me mai intrebí inca?

Marg. (in cea mai mare bucurie): Cându?

Passep. (nebunu de bucurie o apuca de dupa capu): Mâne — poimâne — astadi chiar' — tóta diu'a.

Marg.: Passepartout alu meu! (Se imbracioséza.)

Scen'a 4.

Cei dinainte, Fogg, Capitanulu Cromarty.

Passep. (zapacitu de bucuria): Oh, stapênuulu meu — bucuri'a — noroculu! Ea mi-a sucitu bancnotele, ér' eu éraşi 'mi am flacar'a de gazu!

Fogg.: Ce însemnéza ast'a?

Marg.: Me íá de sojia!

Passep.: Pe locu!

Fogg.: Ti-ai pierdutu mintfle?

Passep. (multiamitu): Negresitu! Alt'feliu nu m'asiu iusurá! (Ese cu Margaret'a prin fundu.)

Scen'a 5.

Fogg, Cromarty.

Fogg: Siedi, capitane!

Cromarty: Fara ceremonia, têmpulu mi-e mesuratu. Doresci se vorbesci numai cu mine singuru intre patru ochi, — te ascultu!

Fogg: Tovarasi mei de drumu eráu pâna acum de parere, cá vaporulu „Henriette“ plutesce directu spre Liverpool.

Crom.: Atunci au fostu in ratacire, domnulu meu, cáci vaporulu „Henriette“ plutesce spre Bordeaux!

Fogg (liniscitu): Mi-e fórte neplacutu se facu ocolu pe la Bordeaux.

Crom.: Si mai neplacutu mi-ar' fi mie ocolulu pe la Liverpool.

Fogg. Afacerea e de cea mai mare importantia pentru mine.

Crom.: Nu mai puçinu pentru mine.

Fogg: Vei avea bunatate, se-ti schimbi drumulu.

Crom.: Din contra, domnulu meu, nu-mi schimbu directiunea.

Fogg: Te rogu!

Crom.: Nu-ti mai dá nici o ostenéla!

Fogg: Apelezu la nobila domnitate inima!

Crom.: Cu ast'feliu de lucruri nu me ocupu.

Fogg: Atunci me adresezu la nenobil'a domnitate inima.

Crom.: Cutezi se me iai in rîsu? Inca unu cuvêntu de vei mai díce, si chiemu pe marinarii mei cá se te puna in lantiu!

Fogg: Chiamâi, domnule, déca ai curagiu se faci acésta!

Crom.: Ha, ha, ha! (striga) Toti marinarii se vina josu încóce!

Scen'a 6.

Cei dinainte, Archibald, Passepartout, Nemea, Antâiulu cârmaciu, Marinari (alérgea inainte.)

Crom. (aréta spre Fogg): Marinari, puneti mân'a pre acestu omu!

Passep.: Ce?

Crom.: Pâna la debarcarea nóstra in Bordeaux, va fi inchisu in cabin'a s'a. (Doi marinari se indrépta spe Fogg)

(Archibald si Passepartout se duc lánge Fogg.)

Fogg: Me supunu sentintiei d.-tale fara se me opunu, indata-ce vei cunósce cuprinsulu acestei scrisori (scóte o scrisóre.)

Crom. (aretându spre scrisóre): Alu acestei scrisori?

Fogg: Atunci póte cá vei fi mai blându dispusu. (Se întórce catra marinari) Scrisórea intereséza pe toti marinarii. Este dela proprietariulu corabiei din New-York. — (Cetese): „Nu te sfatuescu, Mr Fogg se întreprindi caletori'a pre briculu nostru „Henriette“, cáci corabi'a e vechia, nu ofera comoditatea, ce o poti pretinde, si de asta-data 'si face ultim'a ei caletoria! Capitanulu Cromarty are ordinu directu se vênda vaporulu „Henriette“ la cea de-antâiu ocazia buna si personagiulu echipagiului se se concedieze despagubindu-lu cu sold'a pe o luna.“

Crom.: Si ce e mai departe?

Fogg: Ce e mai departe? Cumperu vaporulu „Henriette“!

Passep.: Bravissimo!

Crom.: Si eu nu tí-lu vêndu domnitate!

Arch. (la o parte): Sermanulu amicu nu scie cá banii i suntu pierduti.

Fogg: Cârmaciuulu d.-tale mi-a taxatu valórea corabiei impreuna cu incarcatur'a de pe ea cu 350,000 franci, — eu oferu 400,000!

Crom.: Nu-lu dau!

Fogg: Atunci dau 500,000!

Arch. (catra Fogg): Nu te prea pripi!
 Passep. (catra capitanu): Nó, dà mân'a!
 Arch. (catra Passep.): Ast'a-i nebulia!
 Fogg: Si in locu de solda pe o :una, platescu ómeiloru domnitale léfa pe unu anu cá despagubire.

Marinariii (striga de bucuria): Urrra!
 Arch.: Totu mai bine!
 Passep.: Lasa-lu in pace!
 Fogg: Passepartout, dà pung'a încóce!
 Passep. (i intinde pung'a deschisa): Éta-o stapène!

Arch. (oftându i ofera lui Fogg din cealalta parte pung'a s'a de bani): Ia-ti câti 'ti trebue!

Fogg (refusându): 'Ti multiamescu, Archibald, n'am nevoia de ajutoriulu teu!

Arch.: Cu tóte astea, — nu scíi — (i tiene inainte unu pachetu de bancnote).

Passep. (i tiene inainte unu pachetu de bancnote): Aci e mai multu de câtu ne trebue!

(Fogg pasiesce la drépt'a spre capitanu)

Arch. (incetu catra Passep.): Ce-su astea?

Passep. (catra Archib.): Suntu bancnote!

Arch.: Eusciam cá ti-au fostu furate!

Passep. (multiamitu): Furate si éra-si gasite!

Arch. (in parte): Si ast'a nu mi-o spune omulu! (si véra éra-si banii in pung'a.)

Fogg: Hei, capitane Cromarty?

Crom.: Nu vëndu corabi'a!

Cârmaciulu: Pentru-ce nu, capitane!

Crom. (mâniosu): Omulu acest'a si-a rísu de mine, m'a ofensatu!

Fogg: E acest'a unu motivu, cá se pagubesci pe cârmaciulu si pe ceialalti ómeni ai echipagiulu!

Marinariii (amenintiându): Nu, nu, àst'a nu-i nici unu motivu! (Incungiura pe Cromarty.)

Crom. (bate din petioru): Nu vréu, nu vréu! (Marinariii tienu pe Cromarty imbraçisiatu.)

Fogg: (véra numerându bancnotele in buzunariulu capitanulu, care nu se póte aperá): O suta — o miia —

Crom. (infuriându-se): Ajutoriu! Revólta!

Fogg: De 2 ori — de 3 ori — de 4 ori —

Crom.: Dati-mi drumulu!

Fogg: 500.000 franci! Vaporulu „Henriette“ e platitu!

Crom. (furiósu blastema): Peire asupr'a capulu vostru alu toturoru!

Archib.: Ce dracu! Esti indopatu de bancnote, ce vréi mai multu?

Cârmaciulu: Fii cu minte, capitane!

Crom. (cu bucuria reutaciósa): Hei bine, — din acestu momentu corabi'a e a cestui nebuu din crescetu pâna in talpi, — si aveti se vedeti unde ve duce dracu fara capitanu!

Fogg: Unde?! — Cu tóta poterea vaporulu la Liverpool!

Tóti: (striga): La Lieverpool! Urrra!

[Marinariii dau navala pe podu.]

(Cortin'a cade.)

(Va urmá.)

Cronica. — Reuniunea femeiloru romane din Aradu s'a constituitu in 21 l. tr. — alegându-se: presidenta *Hermína P. Desseanu*, vpresidenta *Aurelia Belesiu*, cassiera *Rhea Sylvia Ceontea*, secretariu *Petru Trutia*, — precum si consilieri, membrele comitetulu centralu si a celui provincialu si comisiunea permanenta revediatória. — Baremi de s'ar' poté aplaná in urma divergentiele cari au întârdiatu asié de multu constituirea acestei reuniuni si cari esistându si mai departe ar' impiedecá multu inaintarea ei catra tiént'a dorita!

Balulu Reuniunei femeiloru romane din Sibiu din acestu carnevalu a succésu fórté bene si a sporitu fondulu Reuniunei cu 350 fl. v. a. — venitulu curatu. Cu multa precisiune s'au jocalu la acestu balu jocurile nationali: Roman'a, Ardelean'a si Hatiegan'a. — Foile germane suntu pline de elogi'ri la adres'a comitetulu arangiatoriu, care a sciutu ingrigi cá toti se se petréca bene la acestu balu. Pentru angustimea loculu lasamu se urmeze aici numai in estrasa reportulu diariulu caotidianu germanu „*Hermannstädter Zeitung, vereinigt mit dem Siebenbürger Boten*,” — care dice, cá — „acestu balu cu privire la lustru si eleganti'a toaleteloru pompóse, precum si a cercuriloru alese, cari de obicei se intrunescu la acésta ocaziune si dáu acestei petreceri lustrulu adeveratulu balu de elita, cu nimic'a n'a fostu intrecutu de cele din anii trecuti. Comitetulu reuniunei femeiloru române, in frunte de dómn'a Maria Cosma cu cunoscut'a s'a gratiositate cuceritóre, dimpreuna cu preventoriulu comitetu arangiatoriu alesu dintre barbatii inteligenti, au sciutu face, cá sal'a hotelulu „Imperatulu Romanu“ se devina si de astadata loculu petrecerei nobile, a vioiciunei atragatóre si centrulu celoru mai rari si atragatóre frumseti de femei. Sal'a nu a fostu tocmai asia de indesuita, pentru ace'a inse tóte logiele au fostu pline de ómeni. — Intre cercetatorii frumosulu balu românu se afláu: episcopulu Dr. Teusch, Esc. S'a F. M. L. Waldstätten, generalii contele Schönfeld si baronulu Pach, colonelii Tlaskal, Pohl, si Görger, presidele tribun. Jánosi, direct. finanç. Denk, proc. Hatfaludy, locot. colonelu Koblitz, primariulu orasiulu Hochmeister, directorulu de politie Drotleff, mai multi ofici'ri si amploiati de statu, si alti onoratori. Music'a o-a provediutu in modu escelentu capel'a Reg. Nr. 31.“

Medicu romanu in Viena. Din Vien'a ni se impartasiesce placut'a scire cá d.-lu Dr. *Sterie N. Ciurcu*, dupa o praxa mai indelungata pe terenulu medicalu, s'a stabilitu definitivu in Vien'a, cu locuint'a in Alserstrasse nru 49, unde dà consulatuni omenimei patiminde. — Ds'a petrecându tempu mai indelungatu in Vien'a, a facutu cunoscentie cu somitatile medicale de acolo. si asié

póte fi de celu mai mare ajutoriu pacientilor cari voru se consulte in persóna ori prin scrisóre celebratíle facultatii medicali din capital'a Austriei. — Precum mi se mai impartasiesce, dlu *Sterie N. Ciurcu* se ocupa si cu ide'a de-a infientia in Vien'a o casa-de-sanetate menita anume pentru adapostirea si eurarea pacientilor români.

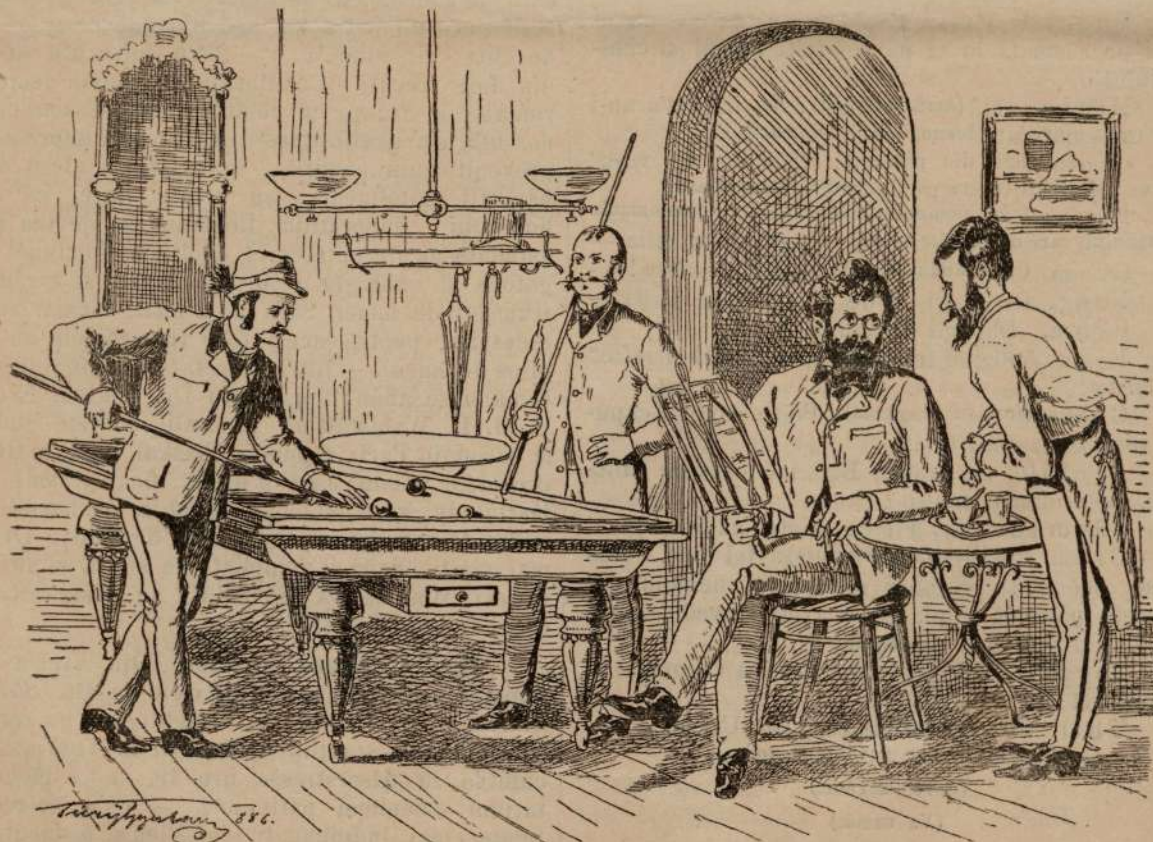
Felicitamu din anima pre dlu doctoru si i dorimu celu mai stralucitu succesu pre terenulu benefacatoriu alu ingrigrei patimindiloru!

Hymen. Collaboratorele si amicul nostru dlu *Georgu Simu*, teologu absolutu si aud. filosof., s'a fidantiatu in 26 l. tr. cu amabil'a domnisióra *Lucretia Orasanu*, fic'a dlui preotu din Sant-Jacobulu-de-Muresiu. — Cele mai sincere urrari de fericire fiitórei parchia!

Bibliografie. — **Unu nou Almanachu**, va edá „Romani'a juna din Vien'a, — a carui primu Almanachu, edatu acumu 'su cinci ani, a fostu intimpinatu din partea publiculu românu cu cea mai viua caldura. Noulu almanachu va fi distinsu cu Augustulu nume *Carmen Sylv'a* si inavutitu de ilustrii scriitori ai almanachulu trecutú si de alti barbati eminenti, membrii ai societatii. Elu va cuprinde urmatórele scrieri nóue: *Carmen Sylv'a Scapata de suferintia* (Novela); *Alecsandri V. Ovidiu* (Actulu celu nou); *Eminescu M. De ce*

nu-mi vii? — *Kamadeva*. (Poesii); *Maiorescu T. Din esperientia*; *Mocsonyi A. Consciinti'a nationala*; *Naum A. Donna Serafina* (Poesie); *Negruzzi I. Esistola catra Naum*. (Poesie); *Nenitescu I. Cânteculu dorobantiului* — *Cânteculu tunariului*, (Poesii); *Olanescu D. C. Fântân'a Blandusiei* — *Pastel iaponez* (Poesii); *Poni M. Visurile* (Poesii); *Popescu I. Educatiunea nationala*; *Sbiera I. Solidaritatea intereselor*; *Slavici I. Bobocelu* (Novela); *Teclu N. Despre elementele chimice*; *Velovanu St. Intellectualitatea cá nota esentiala a placerii estetice si morale*; *Vulcanu I. Seraculu* (Poesie); *Xenopolu A. D. Caracterulu lui Stefanu celu Mare*; *Zamfirescu D. Liniscea* (Poesie), *Fric'a* (Novela). — Nu vomu starui se accentuamu importantia acestui opu; publiculu românu care a sciutu se apretieze atâtu de justu primulu almanachu a societatii, va sci apretiu totu asia si pe celu nou. Almanachulu va aparé in dílele, cele mai de aprópe avédu 16—18 cóle de tipariu, 8° mare. Pretiulu 2 fl.; pentru Romani'a 5 lei. Abonamintele suntú a se trimite la adresa: *Nicolae Hacman*, Wien, („Romani'a Juna“) VIII., *Schlösselgasse 28*. — Venitulu curatu e destinatú pentru inaintarea scopurilor societatii. Ofertele marinimóse se voru cuitá in deosebi. — Espediti'a francata se va face pe spelele societatii. Eventual'a tacsa de recomandare domni abonenti suntú rogati a o solvi deosebitu.

De ce imbetranesce una mare parte a tenerimei la studii.

Proprietariu, Redactoru respundietoriu si Editoriu: NICOLAE FEKETE-NEGRUTIU.

Gherl'a. Imprimari'a „Auror'a“ p. A. Todoranu 1888.